خەزانی پایز یان خەزانی سیاسی کوردستان ... حامی ئەحمەد عەلی

بەسەرکردنی ئەنجامی ڕیفراندەم و سەرکردنی سەرکایەتی هەرەم بەهیچ شێوەیەك دەخی سیاسی هەرەم چارەسەر نابێت، بەڵکو ئەوەی دەرفەت بە دەسەڵاتدارانی حکومەتی هەرەمی کوردستان دەەخسێنێت و چانسی ئەوەیان پێدەدات جارێکی تر لەفەرمانگە ەسمیەکاندا خزمەت بکەن دەست لەکارکێشانەوەی بەکەمەڵی هەرسێ سەرکایەتیەکەییە نەك سەرکردن، چونکە ئەم سێ دەسەڵاتە لەچارەسەرکردنی قەیرانەکاندا ئیفلیج بون، ڕاگەیاندنی حکومەتێکی ڕزگاری نیشتمانی تاکە چارەسەرە لەئێستادا سەرکردەیەك مابێت ئەو کەشتیە لەکەناری ئارامیدا لەنگەر پێ بگرێت بەپێی بڕچونی زۆربەی کەسایەتیە نیشتمانیەکان (دکتۆر بەرهەم سالح)ە کەئێستا سەرکردایەتی قەوارەیەکی سیاسی دەکات ئەو لەتوانایدا هەیە قەرەبوی ئەو شکستە ناوخۆیی ودەرەکیەی هەرەمی کوردستان بکاتەوە، ئەو پرسەیەی کەبوە هۆکاری ماوەرانی دەیان و هەزاران خێزانی ناوچە جێناکەکان و شەهید بونی چەندین پێشمەرگەی قارەمان کەچی لەماوەیەکی کورتدا پرسەکەیان سەکرد بە ئەوەی زیندوی نەکەنەوە لەگەڵ ئەوەشدا پێشبینیەکان وای بە دەچن لەژێر فشاری سیاسی عێراقدا ئەنجامەکانیشی هەوەشێننەوە، تەکچونی دەخی سیاسی هەرەم تەنها کاریگەری لەسەر ژیانی ئەو کەسانە هەیە کەخاوەن داینەمێی هەموو شێش و ڕاپەڕینێکی جەماوەرین، ناکرێت ئەم ووڵاتە بەم شێوەیە لەسوڕێکی داخراوی شەڕ و کوشتارو برسیکردن و پێشێلکردنی مافی فەرمانبەران بەنەدانی موچەکانیان و هەڵبژاردنی بێدەنگی ودرێژەدان بەحکومەانی نایاسایی و ماوەبەسەرچوو تێپەڕێندرێت، دڕاوی سەرەکی ئەم بارودۆخە ئەزمونی حکومەانی کوردستان نەتەوەکەمان بوو دوای ئەو شکستە گەورەیەش هێشتا پارتە دەسەڵاتدارەکانی هەرەم لەخەوی حکومەانی حیزب هەنەساون و تاهەنوکەش دەست بەرداری گوتاری پەرش و بڵاوی و تاکەوانە نەبون ئەوەتا هێندە کەبونەوەو دانوستان لەسەر ئاستی حیزبی بونی هەیەو هیچ بایەخێك بەگوتاری یەکێزی و گەانەوەی دەسەات بە سەروەری یاسا تائەم ساتەش بونی نیە، هەرسەرکێك گوایەی خەم و ئازارەکانی میللەتەکەی خۆی نەبێت بەدنیاییەوە ناشتوانێت سەروەری مژویی بۆخۆی تماربکات، بەردەوام بون لەسەر هەەکانی ابوردوو سوربون لەسەر سیاسەتی تاکەوانەو نابەرپرسیارانە جێگای قبوڵ کردن نیە، دەبێت بەزوترین کات تەسلیم بە ئیرادەی میللەتەکەمان ببن

نەوەك لەژێر فشاری دەرەكی ونبوودەوەتی و هەرێمیدا بەشاراوەیی و دوور لەمیكانیزم و ڕێوەسمی فەرمیانە دانوستان و كێبونەوە ئەنجام بدەن، ئەو دوو حیزبە دەسەڵاتدارە سەلماندیان تەنها لەكاتی مەترسی خۆپیشاندان و داواكاری ڕەوای دەستەجەمعی هاوڵاتیانی كوردستاندا باسی یەك ڕیزی دەكەن و بەكرداری پێوەی پاپەند دەبن، بۆیە چیتر نابێ مافی بەرگریكردن و پاراستنی ئاسایشی نەتەوەیی و ناوەندی بۆیاری نیشتمانی لەدەستی ئەواندا بمێنێت.

لەمێژوی حكومڕانی ئەو دوو پارتە دەسەڵاتدارەی هەرێمدا تێبینی كراوە تەنها لەساتەوەختی دروستبونی مەترسی جدی لەسەر بەرژەوەندی تایبەتی حیزبیان كێبونەوەو لێداوان و پەیام لەسەر یەككێزی نیشتمانی و تەبایی كێمەڵایەتی دەدەن و پاپەندیش دەبن پێوەی، بەپێچەوانەوە بینیومانە لەهەموو ساتەوەختەكانی پێویستی كورد بێ یەك ڕیزی و یەك گوتاری گەڵاونەتەوە بێ هەڵدانەوەی سەرجەم ناكێكیەكانی ڕابوردوی نێوانیان و میدیاكانیان خستەتەكار دژی یەكتر وەك ئەوەی لەدوای ڕوداوەكانی شانزەی ئۆكتۆبەرەوە دەیبینین، بەمەش نەك فاكتەری پاراستن و بەرگریكردن نەبون دژی ئەو هەڕەشە دەرەكیانەی ڕووبەڕووی ئاسایشی نەتەوەیمان بوەتەوە بگرە هەمیشە قوربانیدان و شەهیدبونی پێشمەرگەشیان بەفیڕداوە.

لەڕاستیدا ڕیفراندەم فاكتەرێك بوو دەرگاكردنەوە لەو شەرە سەپێنراوەی نێوان هێزەكانی پێشمەرگەو حكومەتی ناوەند ئەگینا ئەجێندای ئەو شەڕە پێشتریش ئامادەكرابوو هەردەبوو بێ لاوازكردنی پێگەی سیاسی و ئیداری كورد بكرێت، كاتێك گەل بۆیاریدا مافی گەلە چێن بیەوێت دانوستانی لەسەر بكات (ڕیفراندەم كراو بوو بەبۆیاری خەڵكی كوردستان) دەیان لێدوانی سەرێكی هەرێم لەو ڕووەوە دێكیەمێنت كراوە كەچی واخەریكە بەتێپەربونی كات و نزیكبونەوەی پریشكی ئەنجامەكانی ئەو شەڕەو ئەو قەیرانەی كەلەدواجاردا كەلەپچەكەی لەگەردنی هاوڵاتیانەوە بەرەو گەردنی سەركردایەتی سیاسی كورد پەل دەهاوێت، دەیانەوێت پرسەكە هەڵوەشێننەوە.

ئێستا پرسیاری شەقام و ڕاشنبیران دەبێت ئەوە بێت ئەوەی وتتان جێبەجێی كەن پرسیار لەخەڵك بكەن بزانن ڕەزامەندن لەسەر ئەوەی وەك چێن بەویستی تاكەڕەوانە پرسەكەتان ئەنجامدا بەتاكەڕەوانەش دەتانەوێت قناغ بەقناغ ئەو بڕوانامە ناوخۆییەی كێمەڵانی خەڵك بكەنەوە بەنەبوو، هێكارەكەشی زۆر ڕون و ئاشكرایە كەتینتان بێ هاتوەو ئەوەش بەهۆی دواكەوتوی عەقڵی سیاسی و ئەزمونی حكومڕانیتانەوە كەنەتان توانی پێشبینی ئەم دۆخە بكەن كەهێشتا

لەئەلف و بێیی شوێنەوارە مەترسیدارە کانیداین، گەرمایی ئەو قەیرانە دروستکراوەو ئەو شەڕە نەخوازراوە زۆر نزیك بوەتەوە لەبەرژەوەندیە تایبەتیەکانی خۆتان، حکومەتی ناوەندی لەسەرەتای بۆینی موچەی فەرمانبەرانەوە بەلێدوانی ڕەسمی تەنها لەیەك کەناڵەوە کەحکومەتە خاوەنی قسەی خۆی بوەو لەیەك وشەی خۆی یەك مەرجی خۆی پەشیمان نەبوەتەوە هەروەها لەسەرەتای تەنگژەی پرسەی ڕاپرسیەوە تەنها مەرجی ئەوەبوو ئەم پرسەیە ئەنجام نەدرێت کەئەنجامیش درا تەنها مەرجی بۆ دانوستان هەبوەشانەوەی ئەنجامەکانی ڕیفراندەم بوو.

عەبادی لەووتەیەکیدا لەڕۆژنامەی (Wall Street Journal“)دا دەڵێت; هەموو لایەك دڵنیادەکەینەوە بەتایبەت ئێرانی دراوسێمان و ئەمریکای هاوپەیمانمان پێشوازی لەپشتگیری هاوکاریەکانتان دەکەین بەڵام تکایە کێشەکانتان مەگوازنەوە بۆ عێراق هەروەها ڕێگە بەهیچ کەسێك نادەین دەستێوەردان لەناوخۆی عێراقدا بکات، لەپەیامێکی توندا بەرامبەر بەکورد دەڵێت ئەگەر بەردەوام بن لەکوشتنی سەربازی عێراقی دەبێت بەرپرسیاریەتیەکەی بگرنە ئەستۆ و ناچارمان دەکەن جەنگێکی هەمەلایەنە لەدژتان ڕاگەیەنین، بەهەزارەها گرێبەستی نایاسایی نەوت و غاز دوور لەچاوی دەسزان و خەمخۆران و کەسانی پسپۆڕو ئەکادیمی لەژێر نەشتەری ئەم گوتارەی عەبادیدا هەڵدەوەشێتەوە.